

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Idy Hanzelovej a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci žalobcu **E. T.**, zastúpeného matkou E. H., bytom tamtiež, proti žalovanému **Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny**, Špitálska č. 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.AA/2006/13620-OPPK/SPK z 15. novembra 2006, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 3. októbra 2008, č.k. 2S 8/2007-20, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 3. októbra 2008, č.k.2S 8/2007-20, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu a účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým zamietol jeho odvolanie a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny č.2006/04294 zo 17. júla 2006, ktorým mu bol priznaný peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu a garáže (ďalej len „peňažný príspevok“)

v sume 69 697 Sk (správne malo byť „66 213 Sk“). Žalobca sa domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného namietajúc, že priznaný peňažný príspevok nepostačuje na úplné odstránenie bariér v byte, na ktoré je potrebné aj rozšírenie zárubní a montáž posuvných dverí so závesným systémom, sprístupnenie loggie, vyrovnanie podlahy s tým súvisiace ako aj úpravu kúpeľne a WC vrátane protišmykovej dlažby, obkladu a sanity pre imobilných, montáže troch madiel, lebo doterajší stav bytu nezodpovedá technickým normám pre stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu (vyhláška č. 532/2002 Z.z.). Krajský súd mal z administratívneho spisu žalovaného za preukázané, že žalobca je občanom s ťažkým zdravotným postihnutím vzhľadom na 80%-nú mieru funkčnej poruchy a že pri vyhodnotení lekárskeho nálezov z jednotlivých vyšetrení bola jednoznačne preukázaná odkázanosť žalobcu na úplnú pomoc inej osoby pri prekonávaní všetkých zvyšných bariér, ktoré žalovaný nezohľadnil a preto podľa názoru krajského súdu žalobca nespĺňa podmienku na priznanie peňažného príspevku na odstránenie ostatných požadovaných bariér lebo za bariéry v byte sa podľa § 63 ods. 1 zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) považujú prekážky, v ktorých dôsledku občan s ťažkým zdravotným postihnutím nie je schopný sa premiestňovať, orientovať, dorozumieť, vykonávať životné úkony alebo nevyhnutné práce v domácnosti uvedené v prílohe č. 1 alebo vykonávať činnosti uvedené v prílohe č. 5 rovnakým spôsobom ako zdravý občan rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok. Krajský súd dospel k záveru, že na priznanie požadovanej kompenzácie neboli splnené podmienky v plnom rozsahu. Námietky žalobcu považoval za skutkovo i právne bezvýznamné. Poukázal na to, že peňažný príspevok podľa § 63 ods.1 zákona je dávkou fakultatívnou, rozhodnutie o jej priznaní je vecou úvahy správneho orgánu a preto ani v prípade splnenia všetkých podmienok uvedených v zákone nárok na jej priznanie nevzniká.

Rozsudok krajského súdu napadol žalobca včas podaným odvolaním, žiadajúc, aby ho odvolací súd zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, lebo podľa jeho názoru krajský súd vec nesprávne právne posúdil. Žalobca má právo bezpečne a bez ohrozenia zdravia premiestňovať sa v rámci celého bytu vrátane loggie so šírkou dverového otvoru 65cm a hĺbkou loggie 92cm, pričom vozík má šírku 67cm a dĺžku 125cm. Pri prekračovaní asi 10cm vysokého prahu na loggiu je vzhľadom na jeho výšku, váhu a stuhnutosť namiesto opory zozadu obkročmo vhodnejšia opora z oboch strán a nácvik krokovania na loggiu, nachádzajúcu sa na siedmom poschodí, je nevhodný. Už v posudku prvostupňového správneho orgánu sa nepravdivo uvádza, že žalobca nechopuje a nevie si sám otvoriť dvere.

Vzhľadom na rozmery vozíka a typ a výšku osadeného umývadla nedočiahne rukami do umývadla, nedokáže sa nahnúť nad umývadlo na umývanie a taktiež umytie zubov bude nemožné. Čistenie zubov v posteli je nepríjemné a degradujúce. Žalobca je dlhý a ťažký, matka ho učí spolupracovať, či už s ňou alebo osobným asistentom pri rôznych činnostiach a nevyhnutných životných úkonoch, ako aj pri vyberaní a dávaní do vane a pri tejto činnosti sa musí zaprieť nohami o podlahu (pri vyberaní z invalidného vozíka). Montáž madiel, protišmyková dlažba, presed, ktorý má byť súčasťou vane, by mu značne zmiernili bariéru pri kúpaní. Nesúhlasí s tvrdením žalovaného, že požadované úpravy nebudú slúžiť žalobcovi, ale uľahčia prácu jeho matke a osobnému asistentovi. Zákony, majú platiť pre všetkých rovnako. Aj jednotlivé regióny by mali jednotne postupovať pri poskytovaní príspevku na bezbariérovú úpravu bytu. Ústava hovorí, že „ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné a nezrušiteľné“. Žalobca má tiež právo na dôstojný život, ako aj právo voľne sa pohybovať.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu z 1. decembra 2008 navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozhodnutie žalovaného a rozsudok krajského súdu v rozsahu odvolania v medziach žaloby, odvolanie prejednal bez pojednávania v súlade s§ 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu vyhovieť nemožno.

Podľa § 63 ods. 1 zákona občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže s cieľom dosiahnuť ich bezbariérovosť, možno poskytnúť peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže. Peňažný príspevok možno poskytnúť aj na úpravu vstupu do bytového domu a na úpravu prístupu k výťahu. Za bariéry v byte, bytovom dome, rodinnom dome a v garáži sa považujú prekážky, v ktorých dôsledku občan s ťažkým zdravotným postihnutím nie je schopný sa premiestňovať, orientovať, dorozumievať, vykonávať nevyhnutné životné úkony alebo nevyhnutné práce v domácnosti uvedené v prílohe č. 1 alebo vykonávať činnosti uvedené v prílohe č. 5 rovnakým spôsobom ako zdravý občan rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok.

Podľa § 245 ods. 2 OSP pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia.

Z ustanovenia § 63 ods. 1 zákona vyplýva, že peňažný príspevok na úpravu bytu je upravený ako fakultatívna dávka sociálnej pomoci, ktorá aj v prípade splnenia všetkých zákonných podmienok môže, ale nemusí byť žiadateľovi priznaná. Rozhodnutie o priznaní tejto dávky je vecou úvahy správneho orgánu, preto právny nárok na jej priznanie nie je. *Pri preskúvaní rozhodnutia správneho orgánu o fakultatívnej dávke sa súd v súlade s § 245 ods. 2 OSP zaoberá len tým, či úvaha správneho orgánu, vychádzajúca zo skutkových zistení, nevybočila z medzí zákona.*

Z administratívneho spisu žalovaného vyplýva, že posudky miery funkčnej poruchy žalobcu, ktoré boli podkladom rozhodnutí správneho orgánu prvého stupňa a žalovaného, vychádzali z aktuálnych odborných lekárskeho nálezov.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave rozhodnutie č. 2006/04294 zo 17. júla 2006 odôvodnil okrem iného tým, že výmena umývadla za umývadlo špeciálne a výmena WC za nižšie neboli navrhnuté, lebo osobnú hygienu vykonáva žalobcovi druhá osoba a výmena sa neposudzuje za odstránenie bariéry. Žalobca samostatne neseďí, nevyužíva WC, je inkontinentný, nemá osvojené hygienické návyky a rozšírením dverí v kúpeľni bude umožnený prístup k umývadlu a druhá osoba mu bude zabezpečovať osobnú hygienu. Nemá úchopovú schopnosť a nie je schopný samostatného pohybu, preto nebolo navrhnuté ani osadenie madiel a výmena batérií. Výmenu podlahy za protišmykovú v kúpeľni, WC, kuchyni a chodbe správny orgán prvého stupňa nepovažoval za zmiernenie alebo prekonanie bariéry, z dôvodu, že žalobca je v byte premiestňovaný na invalidnom vozíku.

Žalovaný preskúvaným rozhodnutím potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a poukázal i na to, že „žalobca nie je samostatný, je imobilný a bez pomoci inej osoby nie je schopný pohybu na invalidnom vozíku, s pomocou inej osoby dokáže sporadicky prejsť určitú vzdialenosť po byte, premiestniť sa na loggiu. Presun s vozíkom cez všetky dvere je možný i keď manipulácia s ním je ťažšia. Súčasne štandardné dvere maloletému E. nespôsobujú bariéru. Odstránením schodíka na loggiu a rozšírením dvier by sa

uľahčila práca asistenta – opatrovateľa, keďže žalobca nedokáže dvere otvárať samostatne a bez pomoci inej osoby nedokáže manipulovať s invalidným vozíkom. Výmenou dverí so závesným systémom by sa neodstránili sociálne dôsledky jeho ťažkého zdravotného postihnutia“.

Odvolaací súd dospel k záveru, že žalovaný zistil skutkový stav dostatočne. Pokiaľ žalovaný pri ustálení skutkového stavu uvážil, že vzhľadom na imobilitu, absenciu úchopovej schopnosti a úplnú odkázanosť žalobcu na pomoc inej osoby pri premiestňovaní a hygiene (kompenzovanú osobným asistentom) požadované úpravy nemožno zohľadniť, *táto správna úvaha pri rozhodovaní o priznaní fakultatívnej dávky nevybočila z rámca logického myslenia, medzi a hľadisk zákona*. Peňažný príspevok podľa § 63 ods.1 zákona správny orgán môže ale nemusí priznať, resp. môže ho priznať len čiastočne. Rozhodnutie o priznaní príspevku a jeho výške je vecou úvahy správneho orgánu. Súd v správnom súdnictve nie je oprávnený preskúmať jeho výber, t.j. nepriznanie peňažného príspevku na ďalšie žalobcom požadované úpravy bytu.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil so záverom krajského súdu, že rozhodnutie a postup žalovaného v medziach žaloby sú v súlade so zákonom, preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný a žalovaný náhradu trov neuplatnil.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. júna 2009

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová